

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 7

Tilleggsspørsmål nr.

Emne: Skav

Oppskr. av: Anton Strugstad

(adresse): Box 63, Steinkjer.

Fylke: Nord-Trøndelag

Herad: Ognadal, Stad

Bygdelag: og Honning sokn

Gard:

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Bonde Ole Finstad. Stud og bonde Ola i Ryan. Hennings.
begge 65 år.

SVAR

Ein veit ikkje om nokk samnamn utanom hjelpefor.

Skav har vore mykje til krøterfor.

Ein kallar det skav, å skava, Skav, skave

Det er ikkje sanna som regulært forslag men berre tilhjelp i vanskelege år.

Det mest nyttige forslag ein mykje til skav var raun (ragn) Vart også freista med opp, der det var lite ragn-son^{er} var gjøvart til skav. Ein har ikkje høyrd om skav av bearne.

Nokk rinn om god teiken av dei yngre forslag kjemmer ein ikkje her.

Skav vart berreka til ku, sau og geit når det leid mot vår og det var lite att på høstetimen. Det fekk skavel for seg. Skav av alder vilde krøtera ikkje ha.

Om ein fekk meire mjølk når kyrne fekk skav kan ein

2
ikkje seigja forvist, men myjälka
var god. Og dersom ein brukka
skan til hjelp for i fleire uker
vart kyrne blankt og fine i hærlaget.

Skavud vart henta sine erud
Ragna stod ikkje so lett i skagen
so ein måtte nok gå over eit
stort stykke for å finna eit lass.

Ein skjev også hesjedem
men dette skavet var ikkje
nyttå til krøtera.

Gjerringsordet "marka"
kjennir ein ikkje.

Det var helst på etterjule-
vinteren mot våren - helst på
skarefise ^{ein henta skavud} - men var ikkje rekna
for noko serleg surt og hardt
arbeid.

Skarberking langfredag
2. utekjert her.

Ein heldt til inne med
skavinga - i kjøken eller i stova.
Dei brukka lallekniv til arbeidet.
Når ein skjev hesjedem er ein
ute på skultraugen og brukar
dei bandkniv. Ein kan leggja
hesjerna i sagbakken eller ein
lakkande krakk.

Skavhal er ikkje kjend her.

Dei sit på stol eller krakk
med lallekniven i høgre hand
og dreg skavkjeppen med vinstre
hand fram og attende.

Uden kallark: Skavud og skavkjep.

Skavblokke er ukjend.

Ved av store tre skjær ein ikkje.

Ved en skjær var lenger enn alm. beremmed ca. 1. m. lang. Kjeppene som ein har skane kallar ein "Skjevill" Skjevilla.

Tynn kjepp: "Skjevill"

Vedstykke: "Kubb"

Her skjær ein av heile borken helt inntil vedlaget.

Ved en som er avskuren ligg over sumaren og da vert det den beste ved til kakkelloven som ein kan ønske seg.

Det er no få som nyttar skar til for men for inntil 50 år sia var det fleire som brukar det.

No under siste krigen då høg og halm vart utskriva til tyskarane og det vart knapt når våren var sein var det fleire som var i skogen etter skavved og brukar til hjelprefor. So endda er det bra å ha i bakkeand,